

Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier

Av Helge Ridderstrøm (førsteamanuensis ved OsloMet – storbyuniversitetet)

Sist oppdatert 09.12.20

Haiku

(_sjanger, _lyrikk) En haiku er opprinnelig et japansk dikt på 3 linjer. Opprinnelig skulle de tre verselinjene ha 5, 7 og 5 stavelser (til sammen 17 stavelser), og en årstid skulle nevnes i diktet. “Kvart dikt har tre stutte verselinjer. I den første og siste linja er det fem, i den andre sju stavingar.” (Haugen og Inadomi 1965 s. 7)

Ordet “haiku” skal stamme fra “hokku”, som var første strofe i en japansk sanglek (eller kollektiv poetisk praksis) kalt “renga”. Denne første strofen ble etter hvert en selvstendig tekst. Japanerne Sogi (1400-tallet) og Basho (1600-tallet) ble kjent for sine renga. Basho var zen-inspirert, og ble også en stor haiku-dikter.

Haiku er “en svært fortettet, litterær diktform som gir leseren opplevelsen av en totalitet – et dikt som alltid er større enn seg selv. [...] Haiku er på mange måter det ultimate minimalistiske diktet! Men samtidig en diktform som tar mål av seg å konkretisere hele verden i små og få detaljer. [...] Haikudiktet består alltid av tre korte verselinjer. Og i klassisk haikudiktning har den første og siste linja fem stavelser, mens andrelinja har sju stavelser. I vestlig haikupoesi er dette formkravet mer eller mindre forlatt, kanskje først og fremst til fordel for de kunstneriske kravene, som jo ikke er mindre i haikupoesi enn i poesien ellers. En rekke andre formkrav er likevel tatt godt vare på i det vi kan kalle den vestlige haikupoesien. I Japan – men etterhvert også over store deler av den vestlige verden – skrives det i dag haikudikt i stort omfang. I aviser. I tidsskrift. På arbeidsplasser... Og det vokser opp nye haikuskoler og haikutradisjoner i de mest uante sammenhenger. Flere av verdens mest kjente forfattere har helt eller delvis beskjeftiget seg med haikudiktet. Ezra Pound karakteriserte haikudiktet som “et intellektuelt og følelsesmessig kompleks fanget i øyeblikket”.” (Øystein Hauge i http://www.sentura.dk/haiku_hauge.html; lesedato 25.10.17)

En haiku kommer nær “det språklige uttrykks nullpunkt” samtidig som tekstene er fulle av mening (Johannes Binotto i Ritzer og Schulze 2016 s. 286). En haiku skal være både konsentrert og stemningsfull, og beskriver ofte en sanseopplevelse. Et vanlig mønster er at den første verselinjen gir leseren opplevelse av en situasjon, deretter følger en observasjon. Haikuen kan framstå som “en visjon uten kommentar”, uten noen praktisk hensikt, uten finalitet, der teksten er meningsfull, men med en slags “stanset” mening (Barthes 1970 s. 109).

“In *L’Empire des signes* [Roland] Barthes writes that for the Westerner haiku is a seductive form because you record a single impression and ‘your sentence, whatever it may be, will articulate a lesson, release a symbol, you will be profound, effortlessly, your writing will be *full*’ (p. 92/70). Our Western *écriture poétique* creates a presumption of symbolic plenitude and leads us to read haiku accordingly (whereas Barthes imagines that in his utopian Japan they remain empty).” (Culler 1983b s. 59)

Gjennom her- og nå-situasjonen formidles noe uforanderlig og evig. Haikuen har blitt sammenlignet med gesten til et lite barn som peker på alt rundt seg og sier: “Det!” (Barthes 1970 s. 111). Haikuen har i så fall snarere noe umiddelbart enn noe meditativt ved seg. “Det perfekte haikudiktet skal gi leseren et kompakt og presist bilde av stemninger som hun selv må utdype.” (*A-magasinet* 24. oktober 2008 s. 7)

“This Japanese poem comprises exactly seventeen syllables which are distributed in lines of five, seven and five. It can be traced back to the sixteenth century. It flourished in Japan until the nineteenth century. Originally haiku dealt with a season or New Year month, mainly employing natural images and symbols. It became very popular in France around 1920. Most of the English imitations are adaptations of the technique: some imagists constructed shorter poems with natural subjects and imagery, e.g. Pound and Amy Lowell; Frost, Aiken, Yeats and Auden, among others, were possibly influenced by the haiku vogue. In recent years (1968), Richard Wright (‘Four Haiku’) and Etheridge Knight reclaimed the original form; [...] an example from Knight’s ‘Haiku’:

The falling snow flakes
Can not blunt the heart aches nor
Match the steel stillness.
(‘Haiku’ no. 6, *The Norton Anthology of Modern Poetry*, p. 1305)

The tanka, a Japanese poem of five lines with a total of thirty-one syllables (5, 7, 5, 7, 7), is considerably older but less important for English than haiku.” (Häublein 1978 s. 38)

Matsuo Basho (1644-94) anses som en av de beste japanske haikudikterne. “For han [Bashi] gjeld det å sjå ein samanheng i alt, i stort og smått. Målet er å oppleve ein totalitet, og det fremste middelet til denne opplevinga er kjenslevár meditasjon. Trongen til meditasjon, som er ein zen-buddhistisk arv, går hand i hand med dei strenge realitetskrava frå taoismen. Likevel er ikkje dette det primært kunstnarlege i haiku, av di kunsten har og må ha ei verd som er uavhengig av all religion og filosofi. Denne personlege verda kalla Basho *sabi* (den einsame elegansen).” (Haugen og Inadomi 1965 s. 15)

Det japanske begrepet “mono no aware” “was coined by Motoori Norinaga, the eighteenth century literary scholar, by combining *aware*, which means sensitivity

or sadness, and *mono*, which means “things.” Norinaga saw this mood as being at the very centre of Japanese culture, encapsulating the pathos derived from awareness of the fleeting, impermanent nature of life. [...] This is where *mono no aware* comes in. With this mood, acceptance of impermanence and insubstantiality is elevated into an aesthetic sensibility, a state of mind that actually appreciates this ephemerality. This does not mean impermanence is welcomed or celebrated. There is still sadness present in *mono no aware*, a sorrow at this transiency, of the loss of people and things that are precious to us. However, this melancholy is suffused with a quiet rejoicing in the fact that we had the chance to witness the beauty of life at all, however fleetingly. We are sighing rather than weeping. This mood was captured with particular genius by the poet Matsuo Bashō (1644-1694), arguably the greatest master of the Haiku. Many of his poems are revered as perfectly articulating *mono no aware*, perhaps above all this...

Summer grasses –
the only remains
of warriors’ dreams.

Moreover, *mono no aware* recognises that this ephemerality is somehow integral to beauty, that beauty depends on this kind of transiency. In Zen the pre-eminent symbol of *mono no aware* is the cherry blossom, whose fragile efflorescence captivates our attention so briefly during the first bloom of spring. Crucially, our appreciation of its beauty is heightened by our awareness of its transiency, in a way that would be missing if its delicate blossoms were a permanent feature of our landscape. And as we reflect on this intertwining of beauty and transiency, it may perhaps elevate our appreciation of all that is dear to us.” (Tim Lomas i https://www.huffingtonpost.com/tim-lomas/untranslatable-words-mono_b_9292490.html; lesedato 14.09.18)

En annen kjent japansk haikudikter er Issa (1763-1827). På slutten av 1800-tallet fornyet japaneren Masaoka Shiki sjangeren.

“De fire store i japansk haikupoesi er: Basho (1644-1694), Buson (1715-1783), Issa (1763-1827) og Shiki (1867-1902). Og historien til disse poetene er i grove trekk sammenfallende med det japanske haikudiktets historie. Det hele startet med den japanske haikuskolen Danrain... For Danrainskolen skilte seg på mange måter fra de andre skolene innenfor japansk haikupoesi. Først og fremst var temavalget i Danrain svært forskjellige fra de spørsmål andre skoler oppholdt seg ved i haikudiktingen. Tema fra folkelivet var inntil da ukjent innenfor denne diktsjangeren. Men også i selve ordbruken representerte skolen noe nytt og uvant. Så skulle også Danrain fostre den største haikupoeten av dem alle: Matsuo Basho. Matsuo Basho ble født i 1644, få år etter at de japanske borgerkrigene var slutt. Og samtidig med at han gjorde tjeneste hos en føydalherre studerte han diktekunst. Allerede fra 1672 var han tilknyttet Danrain-skolen og fikk raskt en svært sentral posisjon innenfor tradisjonen. Men best husker vi nok Basho som vandreren.... Og en vandrер skrev

selvsagt sine reisedagbøker. Særlig kjent er kanskje samlinga Oku-no-Hosomichi, der vi blir kjent med livsfilosofien til den store poeten. [...]

mangt minnest eit menneske
når kirsebærtreet blømer
igjen
[av Basho]

Yosano Buson er vel den av “de fire store” som vi vet minst om. Vi vet at han var en stor maler, og det er sagt om Buson at han – i motsetning til Basho – ikke brydde seg om de store universelle spørsmålene. Han forholdt seg kort og godt til denne verden slik den var. Og fargene utgjorde naturligvis et sentralt element i diktene hans. [...] To merkelapper fikk Kobayashi Issa klistret til seg... Skjebnedikteren. Og hverdagsdikteren. Og for å ta tak i det siste første. Hverdagene var langt fra lette for denne dikteren; strid i slekta og andre problem var en del av livet hans allerede fra barndommen. Han giftet seg seint – over femti gammel. Han ble far til fem, men alle barna døde helt unge.” (Øystein Hauge i http://www.sentura.dk/haiku_hauge.html; lesedato 25.10.17)

“Så kom opprøret i japansk haikupoesi... Masaoka Shiki var en av dem som representerte den realistiskorienterte retningen innenfor haikupoesien mot slutten av attenhundretallet. Og modig må han ha vært da han i en bredt anlagt artikkelserie åpent kritiserte Basho, og til og med mente at Buson var den største poeten. Ikke Basho. Shiki har også etterlatt seg en solid litteraturteori, der han først og fremst opptrer som en eksponent for nytenking innenfor poesien. Han var blant annet en sterk forkjemper for at haikupoeten studerer også andre kunstarter. Og mente at det nærmest burde være en forutsetning – for å kunne bli en god haikupoet – at en også vet noe om billedkunst. Om musikk. Om teater. Inadomi kalte Shiki en bevisst kulturradikaler og revolusjonær. Shiki var også redaktør for månedsbladet Hototogisu (Gjøken) – et tidsskrift som har fått mye av æren for den plassen haikudiktet har i dag.” (Øystein Hauge i http://www.sentura.dk/haiku_hauge.html; lesedato 25.10.17)

Japaneren Hijikata Toshizō levde på 1800-tallet og “was the vice-commander of Shinsengumi, a great swordsman and a talented Japanese military leader who resisted the Meiji Restoration [...] he was known for his hobby of writing haiku under the name “Hogyoku”. Just before he left for Kyoto, he compiled everything he had written into a collection which he left with his family, but most who had read his work said that his haiku “wasn’t very good”. It is said that he liked *ume* (variously translated as plum or apricot, but not really either) since many of his haiku had references to the flowers.” (<https://hikikomorisama.wordpress.com/2015/04/10/get-to-know-more-about-shinsengumi-warriors-hijikata-toshizo-true-story-pt-2/>; lesedato 11.11.15)

“Det räcker aldrig med bara en naturbetraktelse eller en årstidsangivelse för att skapa en riktig haiku. Det behövs också existens, känslor och svåra frågor. Det som ekar i Shikis haikuer från dödsbädden, eller Natsume Sosekis dystra dikter från ålderns höst, eller i Bashos allra bästa stunder, är något mycket mer än djurliv och ögonblicksbilder. Här talar vi om människans villkor. Livets rikedom och livets litenhet. Allt på en och samma gång, levande och starkt, i några få stavelser.” (Sebastian Lönnlöf i <http://www.litteraturmagazinet.se/essaer/en-diktform-som-lockar-allt-fler>; lesedato 29.01.20)

Den amerikanske beat-författaren Jack Kerouac ga i 1959 ut LP-en *Blues and Haikus* der han leser dikt til musikk, blant annet “American Haikus”.

“Sonja Åkesson uppmärksammas sällan för sina haiku, men med diktsamlingen “Sagan om Siv” (1974) gav hon oss något så ovanligt som en roman i haikuform. Berättelsen handlar om Siv som är döende i cancer och dikterna är fyllda av både naturbetraktelser och närheten till döden:

Himlen strålar svar

över septemberträd

Kanske aldrig mer”

(Sebastian Lönnlöf i <http://www.litteraturmagazinet.se/essaer/en-diktform-som-lockar-allt-fler>; lesedato 29.01.20)

Den svenske lyrikeren Tomas Tranströmer bruke haiku-sjangeren i blant annet diktsamlingene *Sorgegondolen* (1996) og *Den stora gåtan* (2004).

“När jag läser Rolf Christerssons “Ögonblick i tiden”, en samling av mer än 200 haikuer, blir det uppenbart att koncentrationen i haikukonsten inte bara handlar om de enskilda haikuernas korthet, utan också om deras sammanhang. [...] en bra haiku i sig är så tung att den behöver luft och rymd. För många haikuer dränker bara varandra.” (Sebastian Lönnlöf i <http://www.litteraturmagazinet.se/essaer/en-diktform-som-lockar-allt-fler>; lesedato 29.01.20)

Belgias statsminister Herman van Rompuy ble i 2009 EUs første president, og var dessuten hobbypoet. “Rompuy (62) som ble Belgias statsminister for et snaut år siden, blir unionens første president. Han er mest kjent for å skrive haiku, en japansk diktform som består av tre korte linjer.” (*Aftenposten* 20. november 2009 s. 18)

Hart Seelys bok *Piece of Intelligence: The Existential Poetry of Donald H. Rumfeld* (2003) setter opp formuleringer av den amerikanske forsvarsministeren blant annet slik at de framtrer som haikudikt, f.eks. slik: “I’m working my way /

over to figuring out / how I won't answer.” (siteret fra *Morgenbladet* 27. februar–4. mars 2004 s. 27)

“[D]ersom du er overbevist om at du har havnet paa feil klode, har redningen kommet. Nasa gir deg nemlig nå muligheten til å bli en poet av galaktisk format – ved å sende diktene dine til Mars. Når romraketten Maven i november forlater Jorden, gjør den det med en DVD-plate med tre haikudikt skrevet for anledningen. “Going to Mars-kampanjen gir mennesker over hele jorda en mulighet til å få en personlig forbindelse med verdensrommet”, skriver Nasa. [...] Alle Jordens innbyggere over 18 år kan delta.” (*Klassekampens* bokmagasin 11. mai 2013 s. 2)

I amerikaneren Don DeLillos roman *Point Omega* (2010) diskuterer to av personene blant annet krig “som” haikudikt. Forlaget hevdet at hele romanen var strukturert som en haiku.

Dikteren Øystein Hauge drev i 2000 via nettversjonen av *Dagbladet* med distribusjon av haikudikt som SMS til avislesernes mobiltelefoner. Prosjektet het “Haikuskolen”, og folk kunne sende inn sine egne haikuer. Hver måned ble et dikt premiært, og vinneren fikk en valgfri diktsamling. Mange av haikuene ble publisert i avisas nettutgave.

Den amerikanske forfatteren Grace Metalious’ roman *Peyton Place* (1956) ble en enorm publikumssuksess, og det samme ble filmatiseringen av boka fra 1957 (regissert av Mark Robson). Metalious skrev også fortsettelsen *Return to Peyton Place* (1959), og det ble produsert såpeserier for TV: *Peyton Place* (1964-69), *Murder in Peyton Place* (1977) og *Peyton Place: The Next Generation* (1985). Alle ble store kommersielle suksesser, sett av millioner av amerikanere. Mange år senere ga den amerikanske dikteren David Trinidad ut diktsamlingen *Peyton Place: A Haiku Soap Opera* (2013), der hver av de 514 episodene i den første TV-serien har fått sin egen haiku. Det er ironisk at den enormt lange og kompliserte fortellingen hos Trinidad har blitt “gjenfødt” i en av verdens korteste diktformer (Ritzer og Schulze 2016 s. 286). En av haikuene lyder slik:

“This is the way the
season ends, not with a bang
but a ringing phone.” (siteret fra Ritzer og Schulze 2016 s. 287) Noen andre fra samme samling :

“348
Just when you think you
can trust someone, they turn out
to be the Bad Seed.

349
I do not know which

to prefer: Shakespeare quote or
pillow fight after.

[...]

351

Rachel kidnaps the
baby, yes, but in preview
Betty and Rod kiss.

352

Something I learned long
ago, Connie: never turn
down a sedative.

[...]

358

Whack! Nothing ends an
episode better than a
good slap in the face.”

(her sitert fra <https://www.poets.org/poetsorg/poem/peyton-place-haiku-soap-opera-excerpt>; lesedato 24.10.17)

“Det viser seg for eksempel at twitter-formatet på 140 tegn egner seg spesielt godt til haikudikt. [...] Søker du på haiku, eller twaiku, som det også kalles på twitter, får du opp masse treff” (*Dagbladet* 16. februar 2010 s. 44). “A twaiku is a haiku posted on Twitter, a messaging/microblogging tool. With its limit of 140 characters per entry, Twitter is an ideal environment for the brevity of haiku. Twaiku are mostly meant to tell a story or to get a message across yet can encompass within it the beauty of the brief, intense expression of haiku poetry” (<http://twitter.pbworks.com/>; lesedato 01.10.12).

“Some years ago Japan Air Lines ran a contest for Haiku written in English and received an astonishing response of about 40,000 individual entries, of which only 200 were judged suitable for publication. Evidently, writing Haiku is quite popular and writing good Haiku remains difficult. What accounts for the popularity of Haiku in English, and in many other languages as well? For one thing, writers of modern Haiku tend to view the strict rules for classical Haiku as goals rather than constraints. For another, especially in western countries, greater freedom of expression allows for the direct expression of feelings rather than having to mask them as Nature experiences. I believe such innovations are in keeping with Basho’s dictum, “I do not seek to follow in the footsteps of the men of old, I seek the things they sought.” ” (J. C. Greene i <http://opengatehaiku.com/intro.htm>; lesedato

25.05.12) Greene har gitt ut *The Open Gate: A Haiku Journal* (2006), som er en haikusamling med dikt om hans liv, som en slags dagbok.

Det finnes mange klubber og tidsskrifter som er dedikert til sjangeren haiku, de fleste i Japan. Et eksempel på et tidsskrift som rommer haikuer på mange språk: “The international haiku magazine GINYU edited by Ban’yu Natsuishi aims to raise the level of haiku in each of the languages published in the magazine. It also aspires to respect the haiku poet’s individuality and to promote exchange between haiku poets. The content of the magazine covers featured haiku poems, critiques, news, book reviews, two essays and haiku by poets from several countries; also included is a gallery of haiku selected and commented on by the editor. The majority of the journal is in Japanese” (<http://www.geraldengland.co.uk/revs/mg007.htm>; lesedato 25.05.12).

“When American imagist poet, Ezra Pound, translated Moritake Araki’s haiku, “A falling blossom / Returns to Branch: / A butterfly” into English, it greatly influenced American imagist poets. The real introduction of haiku, however, occurred after World War II when Harold Henderson, R.H. Blyth and Alan Watts introduced haiku to the U.S. along with the notion of Zen philosophy. Thereafter, beat generation poets such as Allen Ginsberg, Jack Kerouac and Gary Snyder composed haiku under the influence of Zen philosophy. The first journal specializing in haiku, named “American Haiku,” was launched in 1962 under the editorship of James Bull but the journal was defunct five years later. Despite this haiku spread all over the U.S. and saw one haiku journal and society being launched after another. [...] The Haiku Society of America has a great influence on American haiku trends. The society was established in 1968 to promote the composition and appreciation of English haiku. As the oldest and largest society in the U.S. it has 884 members. Their activities include lectures, haiku parties, poetry readings and contests, as well as publishing their official tri-yearly journal “Frogpond” which has now reached Number 25. The journal features English haiku, senryu, renku, renga, haibun, essays, and reviews. The society also issues a quarterly newsletter announcing local events and other information. The newsletter also features local events and activities in the United States and abroad covering the Northeast, Northeast urban, Southeast, South, Mid-West, Rocky Mountains, the Plain, Southwest, California, Northwest, Hawaii, Alaska, and Japan. The society has four regular meetings every year. The 2002 regular meeting on June 15 in New York, for example, featured a Central Park haiku walk” (http://www.haiku-hia.com/hyoron_en_us.html; lesedato 25.05.12).

“In Japan haiku are written in one line vertically. Again we cannot imitate this so some poets, following as closely as they can (heel to toe, heel to toe), write haiku in one horizontal line. This style, however, hides the natural pauses the Japanese person hears at the end of each 5 or 7 syllable phrase. We also can be trained to hear them in English, but lacking the time and training for that, it was decided to show the pauses with line breaks. Thus, the foreign language haiku took on the

familiar three-line shape. For many of us, an absolute indicator of a haiku is a break or caesura either at the end of the first or second line.” (Jane Reichhold i <http://www.ahapoetry.com/haidefjr.htm>; lesedato 28.09.12)

“Because of these rhythmic structures, Japanese haiku and tanka can be memorized with little or no effort, which is one of the major reasons for the longevity of these literary forms. On the other hand, there is no such inherent mnemonic quality to 5-7-5 English haiku, which are indeed difficult to commit to memory. Moreover, there is no discernible rhythmic structure to such an arrangement, due to the disparate length of English syllables. (The mnemonic quality of 5-7-5 Japanese phrases is much closer to that of metered rhymes in English.) These factors combined with the fact that English carries significantly more information per syllable than Japanese indicate that using the 5-7-5 form does not necessarily provide an analogous condition for writing haiku in English. This is not to say, however, that all who write in 5-7-5 should stop doing so. I believe that 5-7-5 English haiku as a derivative of Japanese haiku has its place in the world of poetry, just as 5-7-5 Chinese haiku is another such derivative, seemingly containing about three times as much information as a Japanese haiku.” (Keiko Imaoka i <http://www.ahapoetry.com/keirule.htm>; lesedato 28.09.12)

“Haiku, which seem so light, free and spontaneous, are built on discipline. If you’ve a desire to write haiku, you are manifesting a desire for a few more rules in your life. And rules aren’t bad as long as they are your rules for your work. You’ve heard Robert Frost’s saying poetry without rules is like a tennis match without a net and it is true also for haiku. And Basho had his motto: “Learn the rules; and then forget them.” But first he said, “Learn the rules.” If you are at that stage of the game (we are all, at all times, students), here are some old and new rules. You can’t physically follow all of these, because they conflict, but among them I would hope you’d pick a set just for you. Then write down your thoughts, impressions, and feelings while following your own rules. As soon as you get proficient (you will notice your haiku all sound alike) it’s time to raise the tennis net by picking a new rule or so, either from this list or one you’ve made up from reading and admiring other haiku, or, and this is possible and not treason, from other poetry genre. Here we go:

1. Seventeen syllables in one line.
2. Seventeen syllables written in three lines.
3. Seventeen syllables written in three lines divided into 5-7-5.
4. Seventeen syllables written in a vertical (flush left or centered) line.
5. Less than 17 syllables written in three lines as short-long-short.

6. Less than 17 syllables written in three vertical lines as short-long-short. (Ala Barry Semegran)
7. Write what can be said in one breath.
8. Use a season word (kigo) or seasonal reference.
9. Use a caesura at the end of either the first or second line, but not at both.
10. Never have all three lines make a complete or run-on sentence.
11. Have two images that are only comparative when illuminated by the third image. Example: spirit in retreat / cleaning first the black stove / and washing my hands
12. Have two images that are only associative when illuminated by the third image. Example: fire-white halo / at the moment of eclipse / I notice your face
13. Have two images that are only in contrast when illuminated by the third image. Example: two things ready / but not touching the space between / fire
14. Always written in the present tense of here and now.
15. Limited use (or non-use) of personal pronouns.
- [...]
24. Just write about ordinary things in an ordinary way using ordinary language.
25. Study Zen and let your haiku express the wordless way of making images.
26. Study any religion or philosophy and let this echo in the background of your haiku.
- [...]
34. Use of paradox.
35. Use of puns and word plays.
36. Write of the impossible in an ordinary way.
- [...]

54. Use alliteration. Example by Calvin of Calvin & Hobbes: twitching tufted tail / a toasty, tawny tummy: / a tired tiger

55. Use of words' sounds to echo feeling.

56. Always end the haiku with a noun.

[...]

65. Write down every haiku that comes to you. Even the bad ones. It may inspire the next one which will surely be better.” (Jane Reichhold i <http://www.ahapoetry.com/haiku.htm#prizewin>; lesedato 01.10.12)

Eksempler på norske haikusamlinger:

Olav Angell: *Haiku 1999* (1999)

Truls Horvei: *Bortenfor haugen, bak plommetreet* (2003)

Berit Østbye: *Kjerringrokk: Haikudikt* (2010)

Inge Haugane: *Jaguar i byen* (2010)

Jan Erik Volds diktsamling *Spor, snø* (1970) er sterkt haiku-inspirert.

Gene Dalbys diktsamling *Neon Furu* (1983) er “pønk i haiku-form. Dette er diktboka for ungdom som ikke tror dikt er noe for dem. Inspirert av den gamle japanske diktformen haiku beskriver Gene bilder fra drabantby og betong: Tre linjer for hvert konkrete bilde. Null tolking og føleri. Han beskriver de små tinga i barndommen, og truslene fra et samfunn i oppløsning. Dette er ei sterk bok om å være ung midt imellom det trygge og det utrygge. Gene Dalby er Norges store punk-poet. [...]

Pusheren drar fra
Drabantby til drabantby
Heroinvinter

Barndomsminnene
Sterkest knyttet til våren
Bråtebrann og brus

Gjennom snøen ser
Jeg lysene fra hjem som
Lukket seg for meg” (<http://www.boksok.no/>; lesedato 01.10.12)

“På telefon fra Jan Erik Volds sommersted i Skåne sør i Sverige, spraker et haikudikt gjennom linjen:

UDI like
nidkjær som nazilensmenn
var under krigen

[...] Det var på 1990-tallet han for alvor ble uttalt politisk poet, men etter valget i fjor, da Høyre og Fremskrittspartiet dannet regjering sammen, begynte han å anvende haikuformen. Med denne strengt formaterte japanske kortformen, bestående av tre verselinjer på fem, sju og fem stavelser, dukker han med jevne mellomrom opp på Klassekampens debattsider med korte politiske kommentarer om dagsaktuelle saker. - For meg er dette jazz. Jeg låner haikuformens verdighet, og så sier jeg noe jeg er opptatt av. Jeg bedriver en slags jungeltelegrafi. Egentlig er det nesten bare en overskrift. Jeg har skjønnet at jo kortere du skriver, jo større sjanser er det for at noen legger merke til det, sier Vold.” (*Klassekampen* 5. juli 2014 s. 50)

Endre Rusets diktsamling *Noriaki* (2017) består av haikuer om en japansk skihopper. “Hoppsporten og Noriaki Kasai er den ene sentrale inspirasjonskilden til disse diktene. Den andre er haikusamlingen som i engelsk oversettelse har fått tittelen *The Flying Pope*, skrevet av den japanske dikteren Ban’ya Natsuishi. Natsuishi er blitt kalt haikuens L’enfant terrible, og haikudiktene hans inneholder dagsaktuelle motiv og tema; de rommer tsunamier, skyskrapere og roboter. Hopp er bevegelsespoesi. Utøverne bedømmes ikke bare på svevets lengde, men også på stilen. Noriaki Kasais stil har overlevd over to tiår i en sport med mange omveltninger i bakkeutforming, hoppteknikk og utstyr. Haikudiktningen har en lang tradisjon med strenge rammer og krav. Men også haikudiktningen har vært gjennom forandringer. Til felles for begge disipliner er innsikten om øyeblikkets kunst, instinktet og følelsen som får et dikt eller et skihopp til å sveve.” (<https://shop.flammeforlag.no/products/noriaki>; lesedato 20.10.17) Mange av oppslagene i boka viser seks haikuer som er plassert i en bue-form (en v-form) med tegnet * imellom diktene, som minner om snø på de hvite boksiden. “Haikuene er satt opp slik at versene utgjør v-stilen på sidene, og i siste dikt kommer nedslaget. [...] Ruset fant inspirasjon til prosjektet hos poeten Banyan Natsuishi, som skrev såkalt “skitne” haikuer, altså haikudikt for det moderne samfunnet, som bryter de strikte reglene i haikutradisjonen.” (*Morgenbladet* 22.–28. september 2017 s. 54)

Alle artiklene og litteraturlista til hele leksikonet er tilgjengelig på <https://www.litteraturogmedieleksikon.no>